

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

Thema
OPSTAND

**Woonruimte als beginpunt
in plaats van als einddoel**

VERDER IN DIT NUMMER

- Eerst een huis, dan de rest
- Opstaan voor vluchtelingen

COMMUNITY
DRIVEN DAIL

**KEURMERK
straat
krant**

PRIJS € 2,20
waarvan € 0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge

Illustratie Naomi Kooijmans

Waar sta je voor?

Waar denk je aan bij het woord “opstand”? Is het misschien de Franse Revolutie, toen in 1789 het Franse volk in opstand kwam tegen de koning en de aristocratie? Pas tien jaar later, in 1799, keerde de rust terug in Frankrijk. Of misschien denk je aan rebelse tieners die zich verzetten tegen hun ouders, regels breken en gezag ontwijken. Zelf denk ik ook aan recente gebeurtenissen zoals de acties van Extinction Rebellion, de Black Lives Matter protesten of de groep soevereinen die de afgelopen jaren in Nederland meer bekend is geworden. Een aantal zeer uiteenlopende voorbeelden die, op het eerste gezicht, niks met elkaar te maken hebben.

Toch hebben al deze voorbeelden iets gemeen. Al deze vormen van opstand komen voort uit gevoelens van onvrede en onmacht. Dat betekent niet dat ik altijd achter de acties van iedere opstand sta. Integendeel, soms vind ik het onbegrijpelijk. De gevoelens achter opstandigheid komen altijd ergens vandaan. En daar ben ik dan toch wel vaak nieuwsgierig naar. Wat beweegt deze mensen? En wat voel ik daar zelf bij? Ook als mijn eigen gevoelens lijnrecht tegenover die van een groep in opstand staan, blijven deze vragen toch belangrijk. Het helpt me niet alleen om anderen te begrijpen, maar ook mezelf.

Veel leesplezier gewenst!
Daniël Oudekerk

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,20. Daarvan is €0,90 voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO
Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK
Dominique Krauts

HOOFDREDACTIE
Dominique Krauts

EINDREDACTIE
Sofie Risamena

REDACTIE

Wietske Aupers
Naomi Kooijmans
Arnold de Meijer
Anna de Ruiter
Michelle Wubs

Robby Bakker
Judith Lechner
Daniël Oudekerk
Edwin Spoelstra
Eigenheimer

Tim Drenth
Karel Lucidore
Hannie Poletiek
Yvonne Vast

VORMGEVING

Dionne Hagedoorn

Naomi Kooijmans

Yvonne Vast

GASTFOTOGRAAF

Syste Jansma

FOTOGRAFEN

Kevin Bekkering
Marinus Hillenga
Edwin Spoelstra

Bachir Benchagra
Jaap ten Hoove
Mark Timmerman

Frits Blom
Judith Lechner
Laurens Zwart

VASTE COLUMNISTEN

Dick Bijmolt
Jaap Krol
Saffira Rijkee
Lydia Tuijnman

Ellen Floris
Gerard Lohuis
Eddy Sikma
Rudy Vane

Niek
Glan
Glan
Mikan

FOTOGRAFIE COVER

Kevin Bekkering

STRIP

Teun Boulogne

HERSENKRAKER

Edwin Spoelstra

ILLUSTRATIES

Robby Bakker
Eigenheimer

Rita Dalal Naomi Kooijmans

DRUK

Van Liere Media, Emmen

MET DANK AAN

Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidiënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK

Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers en dichters uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS

Jarieck Manning Eddy Posthumus
De Riepe is een uitgave van WerkPro.

REDACTIEADRES DE RIEPE

Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111
redactiederiepe@werkpro.nl

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE

WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
bankrek. NL38INGB068575617
t.n.v. straatmagazine De Riepe

ISSN
2405-769X

INHOUDSOPGAVE

EERST EEN HUIS, DAN DE REST

Woonruimte als beginpunt in plaats van als einddoel, dat is hoe Housing First zich onderscheidt van andere hulpverlening aan dak- en thuislozen. Ondanks belemmeringen door een groeiend woningtekort in Nederland, leidt het Housing First programma tot succesvolle huisvesting.

4

10

HUISKAMER ZONDER DAK

Op 10 oktober 2024, Wereld Daklozendag, stonden huiskamers zonder dak in Groningen op de Museumbrug en op de Grote Markt. Hiermee vroeg stichting van de Straat (een samenwerking tussen LIMOR, Open Hof, Terwille, WerkPro, Leger des Heils en Wender) aandacht voor huisvesting van daklozen.

OPSTAAN VOOR VLUCHTELINGEN

Al ruim veertig jaar staan de medewerkers en vrijwilligers van VluchtelingenWerk klaar voor hulp en advies aan vluchtelingen. Terwijl heel Nederland lijkt weg te kijken en politici ons zelfs willen doen geloven dat we met een crisis te maken hebben, zorgen zij voor een luisterend oor, begeleiding en helpen ze een nieuw bestaan op te bouwen.

16

20

STEEL, STAAK EN KRAAK!

Als autistische, transgender vrouw voelde Kat zich uitgespuugd door de beschaving. Ze verlangde naar een plek waar mensen gelijkwaardig en onvoorwaardelijk voor elkaar zorgen, zonder overheersing. Op haar achttiende verhuisde ze vanuit Haarlem naar Leeuwarden. Uit geldnood ging ze kraken. Drie jaar later kwam ze naar Groningen. Nu heeft ze een pand gekraakt in het centrum.

Marieke Werkman

Gekkenwerk

Mea Sententia

Koken met een missie

Werk in uitvoering

Kunst op straat

Stop de tijd

In het vizier

6

7

8

9

13

14

15

18

Jaap Krol

Businessclub

Ronny & Ronnie

Hersenkraker

Horoscoop

Straatklinkers

Opvanginstellingen

Straatkanjer

19

22

23

23

24

25

27

28

EERST EEN HUIS, DAN DE REST

Door **Yvonne Vast** Fotografie **Kevin Bekkering**

Woonruimte als beginpunt in plaats van als einddoel, dat is hoe Housing First zich onderscheidt van andere hulpverlening aan dak- en thuislozen. Ondanks belemmeringen door een groeiend woningtekort in Nederland, leidt het Housing First programma tot succesvolle huisvesting. Trajectbegeleiders spelen hierin een cruciale rol, zoals Niels Barkhuis (30), die na aanmelding van een cliënt in beeld komt.

‘Vanaf 18 jaar kan iemand aangemeld worden bij LIMOR. Iemand kan zichzelf aanmelden of anders via zijn netwerk of gemeentelijke instanties, een WIJ-team of justitie. Daarnaast komen we met veel partijen uit de stad Groningen regelmatig samen in een groot hulpverlenersoverleg om zo de doelgroep in beeld te krijgen, en wie er hulp wilt.’
Cliënten hoeven niet eerst clean of schuldenvrij te zijn. ‘Het overgrote deel van onze cliënten is verslaafd of heeft last van onverwerkte traumatische gebeurtenissen in hun leven. Als iemand openstaat voor behandeling, verwijzen wij deze door naar een gespecialiseerde behandelaar.
Iemand krijgt eerst een huis onder drie voorwaarden: het betalen van de huur, geen overlast veroorzaken en het accepteren/toelaten van begeleiding. Daarna blijven wij als trajectbegeleiders in beeld: we onderhouden contact, monitoren hoe het zelfstandig wonen gaat en zijn 24/7 telefonisch bereikbaar. Mocht er iets spelen, dan kunnen ze altijd bellen.’

Overgewaaid concept

‘Het is een overgewaaid concept: het originele model komt uit New York. Een psychiater zag mensen telkens terugkomen met dezelfde problematiek. Hij besloot de straat op te gaan met de vraag: “Waar heb je behoefte aan?” Men antwoordde: “Ik wil gewoon een huisje, een plek waar ik veilig ben en me terug kan trekken”. Dit Housing First-concept bleek erg succesvol en is komen overwaaien naar Europa. In Nederland zitten we inmiddels voor jongeren in Groningen, Friesland, Overijssel, Zuid-Holland en in Den Haag.’

Nood aan woningen

Housing First wordt geraakt door de huidige woningnood. ‘In 2020 was het aannemelijk dat je binnen drie tot vier maanden een woning vond, inmiddels is zes maanden soms zelfs ontoereikend.’ Voor snellere huisvesting werd met succes een pilot opgezet met woningbouwverenigingen. ‘Bij een Housing First-traject geven wij deze vraag door aan

de woningbouw, waarna de woningbouw actief op zoek gaat naar een woning vóórdat deze op Woningnet komt. Vervolgens krijgt LIMOR een seintje wanneer een (mogelijk) geschikte woning is gevonden. En nog steeds is het dan niet binnen een paar weken geregeld hoor. Daarnaast wordt er kritisch gekeken waar iemand een huis aangeboden krijgt.’
Housing First-trajecten lopen niet alleen in de stad, maar ook in ommeland, zodat iemand in zijn eigen vertrouwde omgeving huisvesting kan krijgen.

Elk traject is anders

Een Housing First-traject succesvol met iemand doorlopen betekent voor ieder individu iets anders. ‘Zo heb ik een man ontmoet die jarenlang op straat had rondgezworven. Het ging zo goed - het onderhoud van de woning, contact met begeleiding, betalen van de huur - dat hij na een jaar de woning op zijn eigen naam kreeg.’
Voor een ander leidt het tot verslavingsvrij leven: ‘Er was een man voor wiens leven wij vreesden, omdat hij zoveel dronk. Het zelfstandig wonen ging niet goed en leidde tot uitzetting. Måår het leidde er ook toe dat hij openstond voor hulp, waardoor hij nu woont op een beschermd wonen locatie en clean is! Dit bewijst hoeveel veerkracht mensen hebben.’
Niet elk traject leidt ertoe dat iemand zelfstandig in een huis blijft wonen. ‘Mensen hebben vaak jarenlang op straat geleefd. Een woning kan benauwd aanvoelen of het lukt niet de woning te onderhouden. Of er zijn te veel regels en verantwoordelijkheden aan verbonden.’ Een oplossing kan dan een alternatieve woonvorm zijn, zoals een caravan.
‘Na vier jaar proef wonen in een huis bleek dit gewoon veel passender voor een cliënt.’
En dan is er nog de enkeling die geen hulp wil. ‘Zo maakte ik eens een praatje met een dakloze man die voor de supermarkt zat. Hij leefde op straat, maar gaf aan dat het goed is zo, dat het enige wat hij wilde een ID-kaart is.’

Het werkt

Niels is blij met de aandacht voor het Housing First-programma. ‘Het is goed dat dit zichtbaar wordt, omdat het werkt. Het is in hulpverlenersland in toenemende mate bekend, daarbuiten weinig. En er wordt soms snel geoordeeld: hoe kan het nou dat deze persoon op straat gelaten wordt? Maar er zit zoveel meer achter. Of er wel een woning is of de persoon wel hulp wil ontvangen, want deze keus is volledig vrijwillig.’
De drempel om hulp te ontvangen kan hoog zijn. ‘Het idee

kan leven dat ik, als hulpverlener, wel even ga vertellen hoe het moet. Ze zijn vaak teleurgesteld in relaties en het heeft tijd nodig om vertrouwen op te bouwen. Ik ben altijd benieuwd naar het verhaal achter deze persoon. Hoe heeft het kunnen leiden tot de situatie waarin je nu verkeert. Dit is iets waarover ik graag het gesprek aanga met iemand wanneer diegene eraan toe is - van mens tot mens, niet van hulpverlener naar cliënt.’

Hulpverlenershart

‘Ik vind de fases mooi waar je met iemand doorheen gaat. Een eerste kennismaking, het vertrouwen opbouwen of als iemand wat lijkt af te glijden, dat je er samen uitkomt. Dat vind ik heel mooi. Het belangrijkste is dat ik er voor iemand ben en blijf, juist ook als het tegenzit. Ik ben er om te helpen, zodat zij richting kunnen geven aan hun leven.’ ♦

MARIEKE WERKMAN

Illustratie Robby Bakker

Al een tijdje had ik last van mijn nek en rug. Het konden stressklachten zijn, maar ik bedacht dat mijn bed ook al oud was. Bijna twintig jaar geleden had ik het tweedehands op de kop getikt. Een ouderwets zwart gietijzeren bed met van die hoge spijlen.

De beddenwinkel lag op een industrieterrein waar ik een afspraak had gemaakt. Een frisse jongeman kwam naar me toe en we gingen zitten. Ik kreeg een bak koffie en een bonbon. We bespraken mijn wensen. Ik gaf aan op zoek te zijn naar een geschikt matras en twee lattenbodems. Van top tot teen werd ik opgemeten. Mijn gewicht werd genoteerd, schouder en heupbreedte en de stand van m'n rug. Hierna moest ik liggen op een kale lattenbodem, daarna op een matras. Op basis van deze gegevens werd de lattenbodem ingesteld.

De verkoper zei: 'Het is belangrijk om een molton te kopen die strak om het matras zit, want dan behoud je de kwaliteit van het matras langer.' Ik knikte. De man vervolgde: 'Daarop moet je vooral niet bezuinigen. We hebben een molton van exclusieve Texelse schapenwol die meer vocht absorbeert, dat is beter dan een synthetische versie.' Het klonk plausibel. Het bedrag van zo'n molton, daar kon ik drie weken van eten.

Mijn oude bed haalde ik uit elkaar en samen met een handige vriendin zette ik het nieuwe bed in elkaar. Dat had ik gekocht bij een Zweedse winkel. Het matras, een rood hoeslaken, het molton van schapenwol en een ergonomisch hoofdkussen werden een dag later bezorgd.

De weken erna stond ik iedere dag geradbraakt op. Mijn nekklachten verdwenen niet, maar werden erger. Ik belde naar de winkel en de medewerker zei: 'Ja, jouw lichaam heeft tijd nodig om te wennen aan deze andere houding.' Na twee maanden belde ik opnieuw naar de beddenzaak en vroeg of de lattenbodem op de neutrale stand kon worden gezet. Daar kwam een mannetje voor langs.

Na vier maanden werd ik gebeld door de beddenverkoper en die vroeg hoe het ging. Ik vond het verrassend en zeer attent dat hij me belde. Volgens de man kon ik het matras sowieso inruilen, want ik had een standaardmodel. Ik vroeg: 'Wat kost dat eigenlijk?' De gewiekste verkoper zei: 'Voor 5000 euro heb je een droommatras dat zich volledig aanpast aan jouw lichaam.' Ik bedankte de man en hing vlug op.

GEK KEN WERK

Hij kan het niet laten

Door Gerard Lohuis Illustratie Elena Stepanova

Wilbert kan het niet laten. Hij wil gewoon zijn eigen koers uitzetten en houdt er niet van dat anderen voor hem bepalen wat hij moet doen. Het heeft hem allerlei diagnoses opgeleverd die hij categorisch terzijde schuift. Hij laat niet zomaar een sticker op zich plakken. Het zou geen probleem zijn als het eigen inzicht hem op het rechte pad zou houden. Hij heeft de pech dat het hem niet lukt om wegen te bewandelen die maatschappelijk als acceptabel worden gezien. Hij heeft de erfelijke aanleg die hem gevoelig maakt voor invloeden van buitenaf. Hij heeft snel last van oplopende spanning en zijn stress vraagt er gewoon om dat hij alcohol of drugs gebruikt, om zijn gevoeligheid onder controle te houden. Zo probeert hij de verantwoordelijkheid van zijn gedrag buiten zichzelf te leggen. Als er iets misgaat is een ander, in zijn ogen, de oorzaak daarvan.

Zo kreeg hij vorige week ruzie met de garagehouder die zijn auto niet APK goed wilde keuren. "Wie denkt die mongool wel wie hij is, het is gewoon zijn werk om het te fixen. Hij heeft me niet eerder gewaarschuwd dat er van alles aan de auto moet gebeuren. En zoals altijd ben ik weer de pineut van zijn geklungel". En zo foetert Wilbert er een tijdje op los. Ik neem ondertussen een slok koffie en wacht even totdat hij uitgeraasd is. Dan komt het moment waarop hij zijn eisenpakket bij mij op tafel gaat leggen. Dat het niet oké is dat hij met een afgekeurde auto rondrijdt, komt niet bij hem op. Aan mij de schone taak om hem te helpen zijn gedachten te ordenen zodat de problemen niet gaan toenemen.

Vanwege zijn explosieve gedrag heeft hij al menige verplichte opname doorgemaakt. Het lukt hem niet om zijn emoties en impulsen te bedwingen op het moment dat het verstandig zou zijn. Zijn vader heeft zijn hoofd op vijfjarige leeftijd lange tijd in een emmer met water ondergedompeld waarbij Wilbert dacht dat hij het niet zou overleven. De klappen die hij erna vele jaren moest incasseren, hadden het besluit in hem naar boven gehaald dat mensen niet te vertrouwen zijn. Zijn moeder waar hij veel van houdt, had hem ook niet geholpen als pa weer eens tekeering. Zij kreeg ook klappen en durfde niet bij hem weg te gaan, want dan zou hij haar wel weten te vinden.

Vandaag heeft Wilbert aangeklopt omdat hij op ontploffen staat. De gladiool van een buurman heeft allerlei spullen over zijn schutting gekieperd en hij heeft nu zin "om de beste man de strot door te snijden". Hij wil van mij weten wat ik ervan vind. Het lijkt me beter om even geen mening te hebben en vraag om het telefoonnummer van zijn buurman. Even later kan ik hem vertellen dat de buurman vanmorgen geschrokken is dat de rommel bij Wilbert in de tuin is beland. Hij heeft het al weggehaald.

Wilbert vergeet te groeten wanneer hij mompelend de deur achter zich dichttrekt: "Is maar goed ook, anders had hij vanavond op het kerkhof gelegen".

Gerard Lohuis is sociaal-psychiatrisch verpleegkundige bij BuurtzorgT

Mea sententia

Door Rudy Vane

AFSCHEID

Beste lezer.

U leest nu de laatste column van mijn hand in De Riepe. Ik heb dit een hele tijd met veel plezier gedaan, maar ik merk dat mijn inspiratie op is. Naar mijn beleving heb ik alles wat Riepewaardig is al een keer beschreven. Als je tegen de deadline of zelfs daarover nog moeite hebt om iets eruit te persen, dan wordt het tijd om het stokje over te geven. Ik ben ervan overtuigd dat de redactie nog genoeg schrijftalent kent om de komende tijd een prachtige column te schrijven die u met veel plezier zult lezen.

Om toch afscheid te nemen zoals de titel van deze column bedoeld is, Mea Sententia, nog een stukje “mijn mening”. In deze tijd waar van alles gebeurt in de wereld, laat ik mij niet bang maken. Mijn motto is, als ik het niet kan veranderen dan maak ik me er ook niet druk om. Leef in het nu, geniet van de mooie momenten die je nu hebt. Nu weet je wat je hebt, maak je pas druk over later als het later is. Het spreekwoord zegt toch: “Wie dan leeft, die dan zorgt”. Natuurlijk zijn er mensen die nú allerlei problemen hebben, die mogen zich nú ook zorgen maken, en wij moeten proberen om deze mensen nú ook te helpen. U draagt al een steentje bij door De Riepe te kopen, de verkoper heeft daardoor weer iets te besteden en hoeft zich iets minder zorgen te maken. Waar ik nog wel voor wil waarschuwen, dring liefdadigheid niet op. Hoe goed bedoeld dan ook, wat u het beste lijkt voor iemand, hoeft nog niet het beste te zijn voor die persoon. Die man is alleen, dat is zielig, ik moet hem gezelschap gaan houden. Maar vraag eerst of die man wel behoefte heeft aan gezelschap, anders voelt hij zich juist niet gelukkig. Uw behoeften zijn niet andermans behoeften. Ik kan mezelf als voorbeeld nemen. Ik ben graag alleen en voel me doodongelukkig als ik gedwongen word bij een groep mensen te gaan staan waar ik geen klik mee heb. Laat mij zelf bepalen of ik alleen wil zijn of niet!

Met deze woorden neem ik afscheid en bedank ik u voor het lezen van mijn stukjes en De Riepe voor de kans die ze mij gegeven hebben om deze stukjes te mogen schrijven.

KOKEN MET EEN MISSIE

Lui maar lekker

Door Lydia Tuijnman

Rukminy Iyer is de koningin van de *Roasting Tin*, de braadslee, ze schreef er verscheidene best-selling kookboeken vol mee. De bloedmooie Britse (met Indiase roots) is een geniale luiaard: met een nauwelijks zichtbare pinkbeweging tovert ze goddelijke gerechten op tafel. Het is een kunstje dat je, na een paar keer oefenen, naar je eigen hand kunt zetten. Als je een braadslee, veel olijfolie, verschillende soorten verse groente en een oven hebt, is het zo gepiept. Al naar gelang mijn groenten voorraad, varieert de ovenschotel. Sommige groenten gooi ik even een paar minuten in ruim kokend water. Zoals paprika's, venkel en aardappels, allemaal vooraf gehalveerd. Uien halveer ik ook, maar ik laat ze wel in de gouden schil, ze hoeven niet vooraf gekookt. Knoflookteentjes kunnen mee zonder te pellen, als ze gaar zijn lekker uitknippen: knoflookpuree! Aubergine, courgettes in de lengte in vieren. Prei, kan ook, in diagonale schijven van 2 cm dik. Feta: lekker! Of gekruide kippenboutjes. En spruitjes. Leef je uit! Een paar takjes rozemarijn, wat tijm. Leg alles mooi gerangschikt op in de goed ingevette braadslee, 1 laag dik, dus nooit stapelen. Bestrooi met zout en eventueel peper. Dan rijkelijk de olijfolie erover. In de oven op 180 graden, 35-40 minuten. Halverwege de baktijd even kijken of alles goed gaat en of er iets gedraaid of besprenkeld moet worden. Bereid je voor op de oohh's en aaah's van de verzamelde eters, want jouw ovenschotel ziet er net zo fantastisch uit als onze *laid-back* kookprinses Rukminy. Tadaa!

Huiskamer zonder dak

Door **Hannie Poletiek** Fotografie **Edwin Spoelstra**

Op 10 oktober 2024, Wereld Daklozendag, stonden huiskamers zonder dak in Groningen op de Museumbrug en op de Grote Markt. Hiermee vroeg stichting van de Straat (een samenwerking tussen LIMOR, Open Hof, Terwille, WerkPro, Leger des Heils en Wender) aandacht voor huisvesting van daklozen.

Het is koud, het waait en het regent op de Museumbrug. Met meubels van GoudGoed is een gezellige huiskamer ingericht. De huiskamer is niet helemaal zonder dak, de vrijwilligers hebben er toch maar een partytent overheen gezet om het droog te houden. Op de Grote Markt daarentegen kiezen ze niet voor beschutting van hun zitkamer. 'We willen laten ervaren hoe het echt is om dakloos te zijn. Daklozen kunnen ook niet altijd schuilen.'

Het begint met een dak

Op de Museumbrug staat Esther Renkema van LIMOR, vertegenwoordigt Housing First: 'De groep daklozen groeit

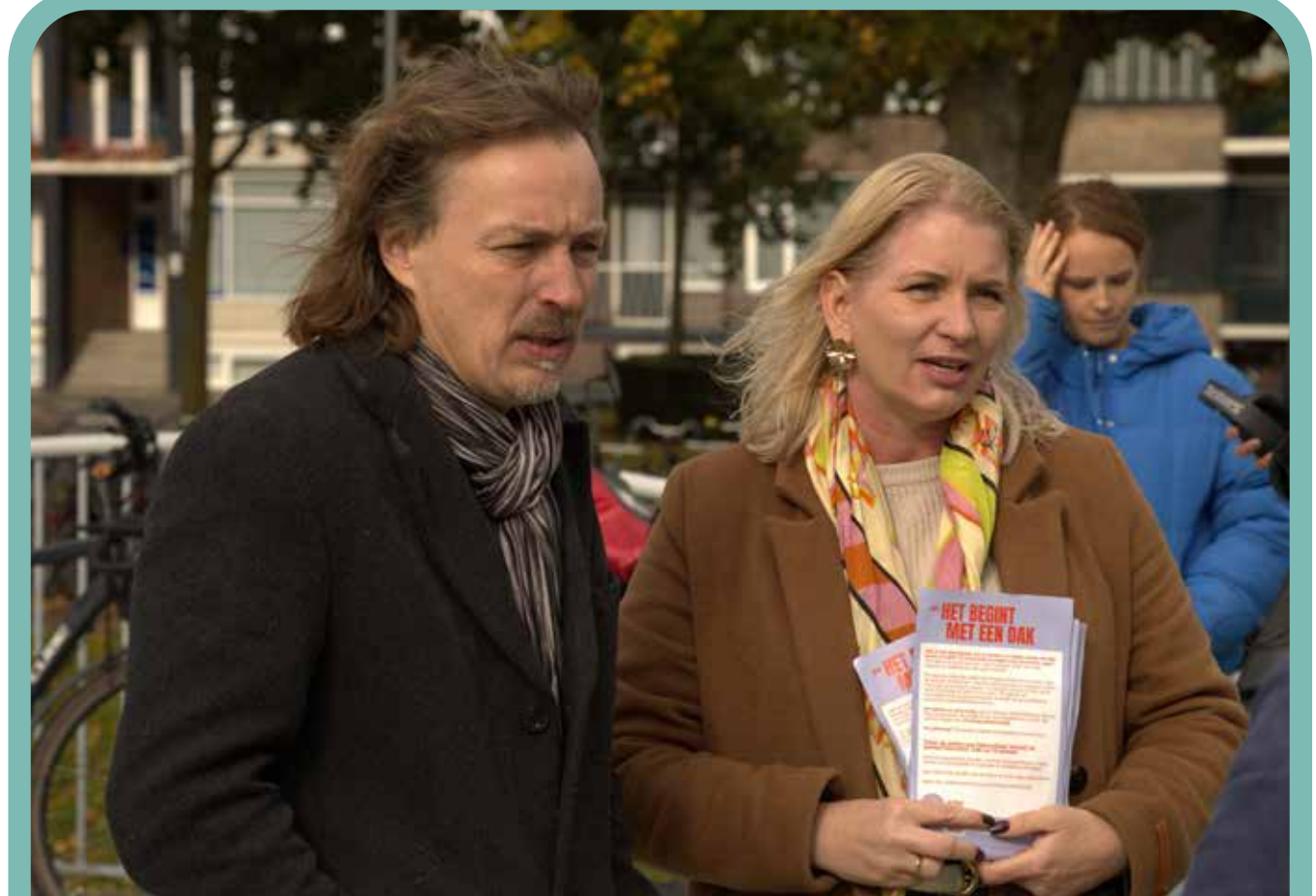
en verandert. Het zijn niet alleen de mensen die in de binnenstad opvallen, het zijn steeds vaker vrouwen met kinderen of mensen met een baan die door omstandigheden dakloos raken.'

Lieuwe de Boer, voorzitter van stichting van de Straat vult aan: 'Slechts vijf procent van de daklozen is zichtbaar. We hebben te maken met een grote groep die bij vrienden of familie logeren of in een caravan of een auto slapen en zich zo jaren weten te redden en eigenlijk geen eigen plek hebben om te wonen. We hebben te maken met een woningcrisis. Daarom zijn vandaag in heel Nederland dit soort huiskamers zonder dak ingericht. Samen staan we voor #HetBegintMetEenDak. We vragen mensen om de petitie voor een stabiele en betaalbare huisvesting te tekenen.'

Vertekend beeld

Lieuwe vertelt strijdvaardig: 'Het is een ingewikkeld en voornamelijk een maatschappelijk probleem dat alleen opgelost kan worden met een verandering' >>>

... mensen met een baan die door omstandigheden dakloos raken

in het huisvestingssysteem. Dakloosheid wordt nu “opgelost” in de zorg. Dit hoort niet in de zorg thuis, maar in de woningbouw. Het is tegenwoordig hoofdzakelijk een woningprobleem.’ Esther benadrukt nogmaals, ‘je ziet het niet aan mensen. Er kwam net een vrouw voorbij die vertelde dat ze dakloos is geweest. Als ze het niet had verteld, hadden we het niet geweten.’ Ondertussen pendelt de soepfiets van het Leger des Heils heen en weer tussen de Grote Markt en de Museumbrug om de mensen te voorzien van warme soep.

Spelenderwijs door het doolhof van dakloosheid

Naast de huiskamers zonder dak liggen twee grote banners op de grond waarop je met een ganzenbord de cyclus van daklozen doorloopt. Een tocht vol met regels en loketten. Onderweg krijg je een tas met knikkers mee die bij ieder loket wordt aangevuld. Dit symboliseert de zware last van het dakloos zijn die steeds zwaarder wordt. Aan het eind van het spel gloort er hoop, want dan kun je eindigen in een huis. En dat het inderdaad goed af kan lopen bewijst Jos die een paar meters verderop op de Museumbrug De Riepe verkoopt. Hij doet dit al acht jaar, en nu heeft hij een huis vertelt hij trots: ‘Daar ben ik heel blij mee!’ ♦

WERK IN UITVOERING

Meldpunt Overlast en Zorg, voor een leefbare samenleving

Door **Wietske Aupers**
Fotografie **Bachir Benchagra**

‘Bij ons komen alle meldingen binnen van mensen die zich zorgen maken om iemand of last hebben van een ander. Vaak is het beide.’ Hendrik van der Veen vertelt over zijn werk voor het Meldpunt Overlast en Zorg van de gemeente Groningen. ‘Het gaat altijd om personen. Vuilnis op straat of een foutgeparkeerde auto horen hier niet bij, tenzij het eigenlijk treiterij is of het vermoeden dat iemand zoiets doet omdat hij in de war is.’

‘Een melding doen kan telefonisch of digitaal. Via de computer kunnen mensen op elk tijdstip een melding doen. Bellen kan tussen 10:00 en 17:00 uur. We zijn telefonisch vooral een luisterend oor. We hebben geen keuzemenu, je krijgt gelijk iemand aan de lijn. Meldingen en vragen komen binnen bij ons frontoffice, waar alles wordt verdeeld onder de collega’s van het meldpunt.’

‘Als ik een melding krijg, kijk ik wie ik eropaf kan sturen. Dat kan de woningbouwvereniging zijn, de wijkagent of een andere instantie. Ik zoek ook weer contact met de melder, kijk wat hij zelf heeft gedaan en eventueel nog kan doen. Meldingen zijn heel divers. Mensen bellen over hangjongeren of omdat ze bezorgd zijn over de buurvrouw die ’s nachts schreeuwt. Soms moet er gelijk actie worden ondernomen. Dan kunnen wij heel snel contact hebben met andere instanties, bijvoorbeeld de wijkagent. Mooi aan dit vak is dat je zelf een soort rechercheur bent, je bent bezig met uitzoeken en puzzelen. Minder leuk is als een probleem niet wordt opgelost, je doet tenslotte je stinkende best voor iedereen. Soms zijn mensen dan toch blij dat ze hun verhaal hebben kunnen doen. Je krijgt sowieso heel veel positieve reacties.’

‘Nu in de winterperiode bellen veel mensen over buitenslapers. Een van mijn collega’s is hier dagelijks druk mee. Zij doet dit samen met de GGD om iedereen in beeld te krijgen zodat bij -10 °C iedereen binnen kan slapen.’

‘Het is soms mentaal best zwaar. Dat moet je ventileren. Ik heb een hele fijne partner, dus dat kan. Zij, en onze 19-jarige dochter, zijn een steun voor mij. Ondanks een druk leven, zorgen we altijd dat we samen eten en de dag doornemen.’

KUNST OP STRAAT

De straat

Tekst en Illustratie **Eddy Sikma**

Hoeksterplein/Woudsraat

Mag het ook eens over de straat gaan?

Kunst op straat. Zonder straat geen kunst. Thuis, misschien aan de muur, maar niet in de openbare ruimte. Het plaveisel is, wat je noemt, de drager van de kunst. Een enkele keer beton, meestal steensoorten.

In de binnensteden rond de Middeleeuwse gebouwen, de “kinderhoofdjes”. Oude stenen, vaak aanwezig rondom een kerk of een historisch stadhuis. Het aanbod is groot. We kennen respectievelijk de veldkei, de Gelderse rivierklinker of de betonsteen. De betontegel kennen we van de trottoirs, de wandelzones.

De Gelderse rivierklinker is, min of meer, gebonden aan de rivieren Rijn en Waal, waar nog altijd vele steenfabrieken staan. Eigenlijk zijn deze klinkers kunstwerkjes op zich. Enigszins geel of rood, maar de “echte” hebben een blauwpaarse uitstraling. Ach, het valt weinig mensen op, maar de binnensteden van ons land zijn voornamelijk met de steensoort belegd. Je moet er oog voor hebben, in wezen zijn het stukjes kunst op zich. Gekleurde stenen. Onopvallend, maar essentieel in de functie. Drager van het dagelijks leven. Het straatbeeld heeft ook in de schilderkunst altijd

een belangrijke rol gespeeld. In de 17e eeuw met het *Laantje van Middelharnis* van Meindert Hobbema, de 19e eeuw werd vertegenwoordigd door Breitner met de vele stadsgezichten van Amsterdam, die zich nagenoeg altijd op straat afspeelden. In 2018 verscheen een prachtig boek getiteld *Leeuwarden, de mooiste stadsgezichten 1600 tot nu*, waarbij de straten, vanzelfsprekend, de hoofdrol spelen. In het jaar 2002 werd in Groningen het boek *Lokaal palet* gepresenteerd, met vele stads- en dorpsgezichten uit de periode 1900-2000.

Ik wilde eindigen met het boek van Adriaan Venema, getiteld *De Ploeg 1918-1930* waarin deze kunststroming werd behandeld. Een fragment betreft Jan Altink, nagenoeg Gronings bekendste schilder uit de 20e eeuw. De straat, de weg. Bij het overlijden van Altink in 1971, schreef Erik Beenker in het Nieuwsblad van het Noorden “Is de weg een veel voorkomend motief. Op die weg beweegt Jan Altink zich nu voorgoed van ons af, de wijheid in”. De straat, de weg, belangrijk in ons leven. Daar speelt het zich af.

STRAFHOK

Door **Saffira Rijkee**

Met angst en beven loop ik de trap op naar mijn washok, of strafhok zoals ik het ook weleens noem. De afgelopen dagen zijn in een waas voorbij gegaan: ik had weekavonddiensten na een lange week waarin ik ook piketdienst had. Dan moet ik 's nachts mijn bed uit als er ergens een brand is, iemand wordt neergestoken of een ernstig ongeluk krijgt. Wat natuurlijk altijd gebeurt als je net weer slaapt nadat er een kind op bed heeft geplast of ergens een kruik heeft gelekt.

Ik raak gemakkelijk geobsedeerd door vrij “normale” dingen: ik kan alle afleveringen van *Buffy the Vampire Slayer* spellen, kan een hele nacht wakker blijven als ik in een boek zit. En door wat gekkere dingen. Zo las ik een paar jaar geleden in één nacht een boek over een Belgische kruidenvrouw. Twee dagen later werd er een reuzendoos met gedroogde kruiden bezorgd waarvan ik iedere avond voor het hele gezin supergezonde kruidenijsthee zou gaan maken. Het spul was twee jaar houdbaar, wuifde ik partners bezwaar weg. Dan is het allang op! En denk eens aan de voordelen voor onze gezondheid!

Of de Amerikaanse app waarin je je budget kunt bijhouden. Ik installeerde ‘m, betaalde direct voor het hele jaar, keek dagenlang alle YouTube filmpjes die ik erover kon vinden, vertelde iedereen erover en kon de nacht dat ons salaris gestort zou worden (dat gebeurt rond een uur of 02:00, maakte ik uit eerdere bankafschriften op) niet slapen voor ik alles kon invullen met ons verse geld. Want dit zou alles veranderen.

Of de schoonmaak-app, die een planning voor je maakt waardoor je nooit meer in chaos hoeft te leven. Ik vertelde een vriendin erover, was 's nachts uren bezig “kamers” te creëren met alle taken die daarbij horen en genoot van het belletje dat je hoort als je een taak afvinkt. Het is de bedoeling dat je elke dag 100 procent van je taken probeert te doen. Ik zat op 1800 procent die eerste dag en was zo enthousiast dat ik er niet van kon slapen. Ons huis zou zó schóón worden!

Het is niet allemaal voor niets hoor. Ik maak af en toe nog kruidenijsthee. Volgens mij kunnen die kruiden best nog even. Die budgetapp is nog steeds handig.

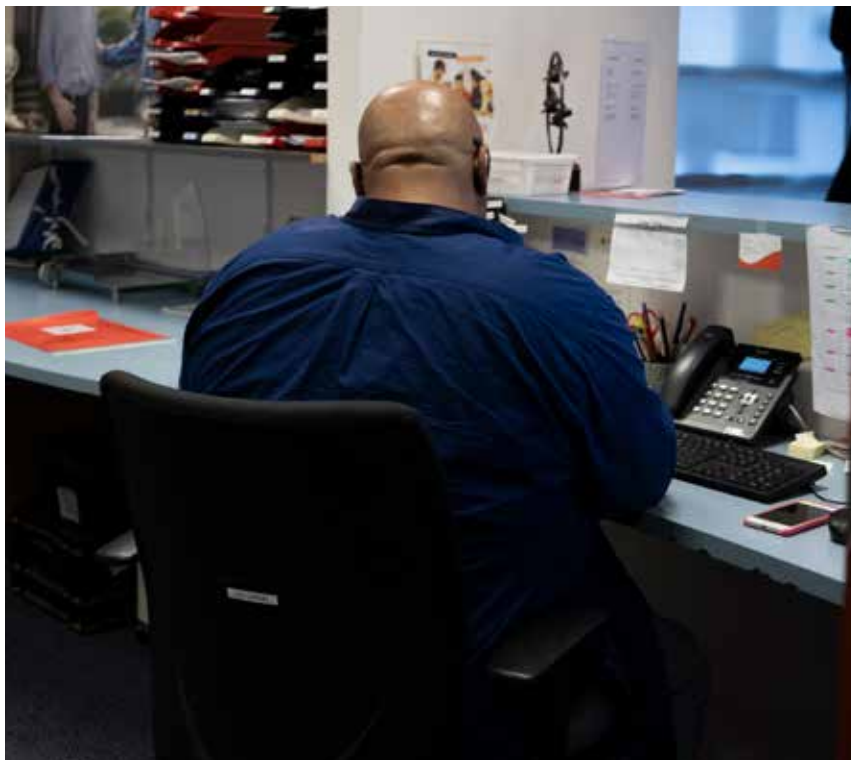
Maar nu loop ik dus die trap op, na een slapeloze week. Want de schoonmaak-app vroeg hoe het ervoor staat en ik bedacht ineens: heb ik drie dagen geleden niet een lading was in de machine gedaan?

S
T
O
P

D
E

T
I
J
D

Opstaan voor vluchtelingen

Door **Hannie Poletiek** Fotografie **Judith Lechner**

Al ruim veertig jaar staan de medewerkers en vrijwilligers van VluchtelingenWerk klaar voor hulp en advies aan vluchtelingen. Terwijl heel Nederland lijkt weg te kijken en politici ons zelfs willen doen geloven dat we met een crisis te maken hebben, zorgen zij voor een luisterend oor, begeleiding en helpen ze een nieuw bestaan op te bouwen. Sanja Lazić van VluchtelingenWerk Groningen legt ons uit wat hun drijft en hoe zij werkt.

Aan de balie op het kantoor aan de Friesestraatweg zit Ali aan de telefoon, druk in gesprek in het Arabisch met een vluchteling. Behalve de woorden kredietbank, GKB en gemeente, is het verhaal niet te volgen voor iemand die deze taal niet machtig is. Naast hem staat een Nederlandse vrijwilliger die hij af en toe raadpleegt. Bij een volgende klant schakelt hij over op het Engels, naast dat hij vloeiend Nederlands spreekt. ‘Ik werk hier met veel plezier. Ik kom uit Soedan en woon al dertig jaar in Nederland. Ik heb hier ruimtelijke wetenschappen gestudeerd aan de RUG en heb gewerkt bij de provincie Drenthe. Ik werkte op een gesubsidieerde baan en helaas na drie jaar moest ik ander werk zoeken. De subsidie was op. Ik kwam toen moeilijk weer aan werk, maar nu kan ik hier mijn mens- en talenkennis goed gebruiken.’ Op dit kantoor is Ali de spil in het werk van VluchtelingenWerk Groningen. De teamleiders zijn Sanja Lazić en Tanneke van Dijk.

Juridisch steunpunt

Sanja is geboren in Servië en op jonge leeftijd naar Nederland gekomen. ‘Ik heb zes jaren met mijn ouders in een asielzoekerscentrum gewoond. Nadat we een verblijfsvergunning kregen kon ik in Groningen studeren. Eerst een bachelor European Studies afgerond en vervolgens een master International Relations. Ik liep stage bij VluchtelingenWerk en ben hier later vrijwilliger geworden. Vervolgens kon ik doorstromen naar een betaalde baan, en nu ben ik junior teamleider van het juridische steunpunt.’ Hier helpen ze mensen met juridische zaken. Bij de andere teamleider wordt gewerkt aan hulp bij gezinshereniging.

VluchtelingenWerk Nederland

De instelling ondersteunt vluchtelingen en asielzoekers vanaf het moment dat ze worden opgevangen in Nederland totdat ze zelfstandig hun weg hebben gevonden. ‘VluchtelingenWerk opereert vanuit verschillende locaties. Gemeenten kunnen bij ons hulp aan asielzoekers inkopen. Wij helpen bij alle maatschappelijke vragen. Gemiddeld begeleiden we de asielzoekers anderhalf jaar. Dit kan verschillen in hoeveel tijd iemand nodig heeft om thuis te raken in Nederland. Op de azc’s begeleidt VluchtelingenWerk de mensen bij hun asielprocedure. De mensen die bij ons op kantoor komen hebben de procedure meestal al doorlopen en zijn in het bezit van een verblijfsvergunning. Ze komen bij ons met vragen over gezinshereniging, naturalisatieprocedure, verblijfsvergunningen verlengen of omzetten naar een sterker verblijfsrecht of een visum aanvragen voor familieleden.’

Stapje voor stapje

‘De hulp gebeurt voornamelijk door vrijwilligers en stagiairs die door teamleiders worden opgeleid. We plannen spreekuren in waar we de vluchtelingen stapje voor stapje begeleiden naar een nieuw bestaan. Soms moeten we ze ook teleurstellen omdat ze niet in aanmerking kunnen komen voor gezinshereniging omdat ze nog niet voldoen aan alle criteria.’ Vluchtelingenwerk heeft een app ontwikkeld: refugeehelp.nl waar vluchtelingen in hun eigen taal alle informatie kunnen vinden. En voor begeleiding op maat worden ze gekoppeld aan een vrijwilliger.

Beoordeel zelf en maak eens kennis

Culturele verschillen

‘Naast taal zijn er ook cultuurverschillen die ze moeten overbruggen. Tijdens mijn opleiding heb ik vakken interculturele communicatie gevolgd, maar in de praktijk leer ik pas echt wat dit inhoudt. Voor de taalbarrière kunnen wij gebruikmaken van de tolktelefoon. Ik moet dan wel opletten dat ik met de vluchteling blijf praten en niet tegen de telefoon. Buitenlanders moeten vaak wennen aan de directheid van Nederlanders. Ze hebben ook andere beelden bij “gezin”. Bij ons is dit de ouders met kinderen. In andere landen zien ze gezinnen veel breder: ook de grootouders horen erbij en de kinderen van zus en broer.’ Sommige vrijwilligers hebben zelf het hele proces doorlopen en kennen de taal en de cultuur en weten wat het traject betekent.

Opkomen voor een kwetsbare doelgroep

‘Juist in deze tijd moeten we ons hard blijven maken voor deze kwetsbare doelgroep. We zijn een onafhankelijke organisatie en komen op voor de belangen van de vluchtelingen. Wij hebben geen beslissingsbevoegdheid en dat weten onze cliënten ook. De boosheid die zij voelen is niet op ons gericht, wij leven wel met ze mee. Het is ook fijn voor ze dat onze hulp gratis is. We zijn afhankelijk van budgetten van gemeenten en donaties.’

Vluchtelingen zijn gewone mensen

‘Als ik vertel dat ik ook een vluchteling ben, reageert men vaak: “Ja maar jij bent anders”. De huidige discussies maken van vluchtelingen zondebokken. Ze worden gezien als een lastpost terwijl het gewone mensen zijn die vaak ook nog onze vacatures vervullen. Ik ken mensen die bang waren voor een vluchteling in de buurt. De ervaring leert, als ze hun nieuwe buurman beter leren kennen, ze hun mening bijstellen.’

‘Denk na over wat je ziet en leest over asielzoekers, beoordeel zelf en maak eens kennis. Vluchtelingen zijn gewone mensen met een moeilijk traject voor een menswaardig bestaan.’ ♦

Toverbal met een gouden hart Lenette Beerling

Tekst en fotografie **Ellen Floris**

Dit keer heb ik afgesproken in de Leeuwarder wijk Huizum. Een vrolijke stuiterbal of misschien kun je beter zeggen toverbal, staat me in de deuropening op te wachten. Lenette Beerling (65) is klein (nou ja, ik ben lang), heeft een stralende lach, pretoogjes, grappige krulletjes en is gehuld in een paarse jurk. Trots: ‘Van de Hema!’ Toeval bestaat niet, want mijn trui heb ik ook in de Hema gescoord. De toon is gezet. Een vrolijke toon, met soms een serieuze ondertoon. In huis is het ook een en al kleur wat de klok slaat: veel geel en oranje, afgewisseld met blauw en groen en rood. En daarbij veel kleurrijke kunst aan de muur en in de vensterbank. Rode schoentjes zijn een terugkerend thema. De boekenkast, een echte eyecatcher, is beschilderd in Mondriaan kleuren. Lenette: ‘Als kind spaarde ik mijn zakgeld op om boeken te kopen. Ik wist toen al dat ik later, als ik groot was, een boekenkast wilde van vloer tot plafond en van muur tot muur.’ Het is haar grote trots.

Lenette is in Rijswijk geboren en via vele omtrekkende bewegingen uiteindelijk in Leeuwarden terechtgekomen. Daar gaat ze in 1984 als docent Duits en Geschiedenis aan de slag bij, wat nu het Comenius College is. Ook geeft ze Culturele Kunstzinnige Vorming én wordt ze coördinator van 3-havo. ‘Kinderen die het moeilijk hadden of de klas

waren uitgestuurd, moesten zich bij mij melden.’ Tot 2020 heeft ze er gewerkt. ‘Eigenlijk zie je de hele maatschappij voorbijkomen, inclusief alle ellende.’ Ze vertelt over een 15-jarig dakloos meisje dat bij haar in de klas belandde en veel conflicten met docenten had. ‘Dat arme kind zat zo in de overlevingsmodus, ze kon zich niet aan al die schoolregeltjes houden.’ Laatst kwam ze het meisje tegen in de supermarkt. ‘Ik vond het zo fijn om te horen dat het goed met haar gaat! Ze heeft een mbo-opleiding gedaan én afgemaakt.’ Ook de twee zusjes die door een oom werden misbruikt, zal ze nooit vergeten. ‘Het was een van de heftigste dingen die ik heb meegemaakt. Maar het misbruik is wel gestopt.’ Even later: ‘Kinderen moeten het gevoel hebben dat je ze ziet en bereid bent om ze te helpen. Dat is het belangrijkste denk ik.’ Lenette lacht ontwapenend: ‘Ik heb een uitstraling van tante Theemuts, misschien dat kinderen daarom op me af durfden te komen. Soms vroegen ze alleen maar of ik ze even wilde knuffelen.’ Tijdens het surveilleren bij examens gaf ze de leerlingen vaak een ring of een foto van haar kat of iets anders kleins te leen, als een soort talisman. ‘En het werkte ook nog!’ lacht ze. ‘Wat ik ook deed in het examenjaar, was samen mediteren. Daar werden ze rustig van.’ Lenette sluit haar ogen en begint te puffen: ‘In, uit, in, uit ...’

Tijdens het gesprek valt me op dat ze zachtjes met haar hoofd schudt. ‘Ik heb cervicale dystonie’, legt ze uit. ‘Iets in de hersenen stuurt signalen naar de nekspieren om te gaan schudden.’ Gierend van het lachen: ‘Ik ben een schuddebollende theemuts!’ Haar gevoel voor humor sleept haar door moeilijke momenten heen, zegt ze. En ze probeert niet te klagen. ‘Maar oh, wat ben ik soms moe.’ Ze somt op: ‘Ik heb artrose, fibromyalgie, ben aan één kant doof en toen kwam het schuddebollen er ook nog bij.’ Ze heeft doorgewerkt tot ze echt niet meer kon: ‘Ik vond mijn werk te leuk om eerder te stoppen.’ In 2020, corona was net begonnen, heeft ze afscheid genomen van het Comenius. Dat vierde ze met een ballonvaart over het Friese land.

Nu viert ze het leven. En de liefde. Haar partner Jan Kalma, al net zo’n kleurrijk type als zijn vrouw, komt even dag zeggen. De liefde tussen die twee spat ervan af. De hartjes zie ik bijna overspringen. Hartjes van goud.

Typediploma

Ik ruimde op en stuitte daarbij op een grote envelop. Er zaten allemaal diploma’s in, zoals twee zwemdiploma’s (A en B), het verkeersdiploma en een paar tennisdiploma’s.

Ook trof ik het diploma “machineschrijven basis”, uitgegeven door de Nederlandse Unie voor Examens in stenografie en machineschrijven. In gewoon Nederlands: het typediploma. Het diploma werd aan mij uitgereikt op 1 juni 1985, toen ik 15 jaar was. Op 1 juni dit jaar vier ik dus dat ik 40 jaar een typediploma heb.

Het basisexamen bestond uit drie onderdelen: een getypte brief, getypte documenten op gelinieerd en rekenpapier en een stukje tekst. Van deze onderdelen herinner ik me de getypte brief in de wekelijkse typelessen het beste. Meestal was het een sollicitatiebrief aan een bedrijf of een schrijven aan een camping om een staplek te reserveren voor de aankomende zomer. Je begon met het adres van de geadresseerde, gevolgd door je eigen adres, de datum en de aanhef.

De typeles werd aangeboden door een particulier bedrijf. Een extra vak dus, waarvoor maandelijks betaald moest worden. Wie niet in de puberale weerstand stond, deed vlijtig mee. Woensdagochtend stond er dan een Ford Taunus op het schoolplein, met daarachter een enorme kar vol Scheidegger-typemachines. Rijen pubers zeulden dan met hun schooltas en typekoffer naar het lokaal. Zwaar natuurlijk, want ze moesten al zoveel dragen - denk aan zure regen, onrecht en kernwapens.

Logisch dus dat deelnemers de typeles naar eigen hand wilden zetten. Zo was het absoluut *not done* om de diplomavariant “blind” te halen. Wie dat deed moest wel stiekem fan zijn van Foreigner of Limahl. Op mijn typediploma staat dan ook een dikke streep door het woord “blind”, zodat het ernaast getypte “niet-blind” extra oplicht.

Van alle vergeten diploma’s is het typediploma het meest vergeten. Onterecht, want het voordeel van een typediploma is dat je vingerzetting behoorlijk stabiel is, zodat je een sollicitatie- of liefdesbrief ergonomisch op de juiste wijze intypt. Een ander voordeel is dat je altijd Tipp-Ex in je huishouding voert, de bekende witte correctieverf. Tipp-Ex is bijvoorbeeld handig als je net een grote zwarte schroef in een witte muur hebt gedraaid of de blauwe muurverf net iets te ver over het plafond gaat. Als je dus bij iemand over de vloer komt met gebutste muren en een onregelmatig plafond, weet je meteen dat hij nooit een typediploma heeft gehaald.

JAAP KROL

Steel, staak en kraak!

Tekst en illustratie **Eigenheimer**

Als autistische, transgender vrouw voelde Kat zich uitgespuugd door de beschaving. Ze verlangde naar een plek waar mensen gelijkwaardig, onvoorwaardelijk voor elkaar zorgen, zonder overheersing. Op haar achttiende verhuisde ze vanuit Haarlem naar Leeuwarden. Uit geldnood ging ze kraken. Drie jaar later kwam ze naar Groningen. Nu heeft ze een pand gekraakt in het centrum.

Kat sloot zich aan bij de Vrije Bond omdat ze een uitlaat zocht voor haar ideeën. De Vrije Bond is een sociaal anarchistische vereniging. Anarchisme is een politieke filosofie, die alle overheersing, hiërarchieën en structuren van dwang afwijst. Voor de meeste anarchisten zijn de staat en het kapitalisme de belangrijkste hiervan.

Kat wil leven in een samenleving zonder staat, economische klassen of dwang. ‘Macht brengt iets naars in mensen naar boven’, zegt ze, ‘mensen hebben geen leiders nodig. We kunnen ook zonder.’

Ze is voor consensusbesluitvorming en vrijheid van associatie. Democratie noemt ze de tirannie van de meerderheid. De minderheid moet zich maar schikken. Kat vindt dat geen enkel perspectief mag worden weggecijferd. ‘Ik stem zelf principieel niet’, legt ze uit, ‘ik wil mijn mening niet opleggen aan een ander.’

Wederzijdse hulp

Op haar zestiende las ze Marx en rolde zo in de socialistische beweging. Toch waren de mensen daar best bereid anderen te onderdrukken als het hen uitkwam. Sommigen keken er zelfs naar uit. Na het lezen van nog meer theorie koos ze voor het sociaal anarchisme.

Nu houdt Kat zich bezig met het opzetten en behouden van sociale ruimtes. ‘Wederzijdse hulpstructuren waar mensen echt op kunnen leunen’, noemt ze het. Ze hoopt dat mensen daardoor voor elkaar kunnen zorgen en kunnen leven zonder overheersing.

Anarchisten dromen vaak over de toekomst. Kat vindt het hier en nu veel belangrijker en mooier. ‘Wat doe ik morgen, in plaats van wat doen we na de revolutie’, zegt ze.

Anarchisme is voor haar meer een credo dan een platform. Ze organiseert liever informeel en vindt het heel belangrijk om mensen niet te dwingen. ‘Je moet prefigureren naar een samenleving vrij van dwang’, aldus Kat.

Prefiguratie

Prefiguratie is activisme op basis van principes. Het tegenovergestelde van het doel heiligt de middelen. Door de nieuwe wereld te bouwen in de schaduw van de oude, vormt zich een alternatieve samenleving die langzaam de plaats

inneemt van de bestaande. Dit maakt meer radicaal verzet mogelijk.

Prefiguratie heeft - uit noodzaak -, benadrukt Kat, een element van kleinschalige criminaliteit.

Wetten zijn gemaakt om de werkende klasse onder de duim te houden en gelden volgens Kat alleen voor arme mensen. ‘Als je de boete kunt betalen, kun je gewoon 150 blijven rijden.’

En de politie is er niet om gewone mensen te beschermen, maar de staat. ‘Net als het leger zijn ze een bezettende macht, die ons beroven van de keuze niet mee te doen aan het kapitalistische systeem’, stelt Kat.

Samen eten sprokkelen en koken. Elkaar helpen met gemeentebullshit

Kapitalisme

Kat wil dat systeem omverwerpen. Kapitalisme is een soort economie, waarbij mensen hun bezit gebruiken om geld te verdienen en zo hun vermogen uit te breiden. Mensen die geen bezit hebben verkopen hun arbeid. Volgens haar is het doel van kapitalisme om zoveel mogelijk financiële waarde uit de wereld te persen. Want hoe meer geld, hoe meer bezit, hoe meer macht. Het eindresultaat is dat een kleine groep mensen alles bezit en de rest niks. Kapitalisme zorgt voor allerlei problemen. Bedrijven creëren kunstmatige schaarste om prijzen op te drijven. Ze gijzelen basisbehoeften en verkopen ze terug aan de mensen. ‘Je betaalt losgeld voor iets wat je ontnomen wordt’, stelt ze.

Tegelijk zorgt het voor overproductie, omdat bedrijven oneindig moeten groeien om niet failliet te gaan. Om de winst zo hoog mogelijk te houden, worden arbeiders niet eerlijk gecompenseerd voor hun werk. ‘Voor elke 100 broden die arbeiders bakken’, legt Kat uit, ‘krijgen ze een half brood betaald en de helft wordt weggegooid.’ Daardoor hebben mensen het te druk met hun hoofd boven water houden om in opstand te komen. Met het effect dat ze passief blijven. ‘Het systeem is onontkoombaar’, concludeert Kat. En een belangrijke aandrijver van klimaatverandering. ‘De wereld gaat er vrij letterlijk aan’, verzucht ze. ‘Dromen over een kantoorbaan en een huis zit er niet in.’

Verzet is voor Kat de enige optie die overblijft. Kraken, dumpster diven, diefstal (van bedrijven, niet elkaar, benadrukt ze) zijn manieren om macht terug te nemen.

Directe actie

Vreedzaam demonstreren noemt Kat een vleesmolen. ‘Mensen worden verteld, je kunt vreedzaam de wereld veranderen, om vervolgens door de politie in elkaar te worden geslagen.’ Kat ziet zelf meer heil in directe actie. Activisme met een politieke onderbouwing om een direct doel te bereiken. ‘Samen eten sprokkelen en koken. Elkaar helpen met gemeentebullshit. Iemand vindt dat dieren dezelfde rechten hebben als mensen, dus ze laten nertsen vrij’, geeft ze als voorbeeld. ‘Iedereen heeft recht op eten, dus iemand breekt de container van de supermarkt open en geeft het eten weg.’

Radicale verantwoordelijkheid

Kat gelooft niet dat mensen egoïstisch en kortzichtig zijn, maar juist evolutionair geneigd voor elkaar te zorgen. ‘Dat is ook logisch’, vindt ze. ‘Als je zorgt dat het goed gaat met de mensen om je heen, zorgen ze voor jou als het slecht met je gaat.’

Tijdens een bosbezetting heeft Kat geleerd hoe mensen radicaal voor elkaar kunnen zorgen. ‘Als je honger hebt, kook je niet alleen voor jou, maar voor iedereen’, legt ze uit. ‘Door participatie maak je jezelf verantwoordelijk.’ ♦

TIJD, AANDACHT EN OPRECHTE INTERESSE

Door Karel Lucidore Fotografie Mark Timmerman

Sinds 1997 is Schone Zaken voor veel mensen dé kledingzaak waar ze hun duurzame kleding kunnen vinden. Met openheid en hartelijkheid verwelkomt Joke Ottevangers (66), elke klant die door haar deur komt aan de Nieuwe Ebbingestraat.

‘Er komt altijd wel wat onverwachts. Gisteren is er nog een rek kapotgegaan dat ik moet lijmen, maar voor nu werkt dit wel’, vertelt Joke, terwijl ze wijst naar een handig geïmproviseerd kledingrek. Aan de winkel is te merken dat de eigenaar weet wat ze wil en kundig is in het maken van de sfeer die ze wil uitstralen.

‘Toen ik de winkel begon, veranderde de manier waarop men kleding kocht. Kwaliteit leek steeds minder belangrijk.’ Het zaadje voor Schone Zaken kwam toen ze in Engeland een broek kocht van hennep. ‘Later kwam ik op een kledingbeurs waar ze voornamelijk bagger verkochten. Toch kwam ik een klein stalletje tegen dat een beperkt biologisch katoen aanbod had.’ Vanaf dat moment wist Joke zeker dat bio, eco en kwaliteit nog steeds belangrijk is voor veel mensen en begon ze aan haar bedrijf. Wanneer ze spreekt over haar assortiment, kan men horen

dat Joke verstand heeft over wat ze in de winkel heeft liggen. Ze weet waar haar kleding vandaan komt, hoe het gemaakt is en hoe goed het is betreft milieu en werkomstandigheden. ‘Soms vragen jongere mensen: “Weet u zeker dat die informatie klopt?”. Dan vraag ik hen of zij weten hoe hun kleding tot stand is gekomen en of ze dat ook hebben gevraagd aan de winkel waar ze het kochten, meestal vallen ze dan stil.’

Joke draagt niet alleen zorg uit naar de inhoud van de kledingrekken, maar ook naar de klanten die binnenkomen. ‘Veel vaste klanten weten mij steeds weer te vinden. Laatst kwam er een vrouw, die voorbij pensioenleeftijd is, op de fiets van Zuidhorn hierheen (12 km) om een broek en een truitje te kopen. Ze weten dat ze bij mij goed zitten.’

Het sponsoren van De Riepe heeft ze een lange tijd gedaan. ‘Er kwam een keer een klant binnen die ook De Riepe sponsorde en dat vond ik een mooi idee. Het is gewoon belangrijk om sociaal betrokken te zijn, dat deden mijn ouders vroeger ook al en ik doe daar graag aan mee. Ook toen we door de sponsoring De Riepe standaard binnenkregen, bleven we klant bij de verkoper in de buurt.’

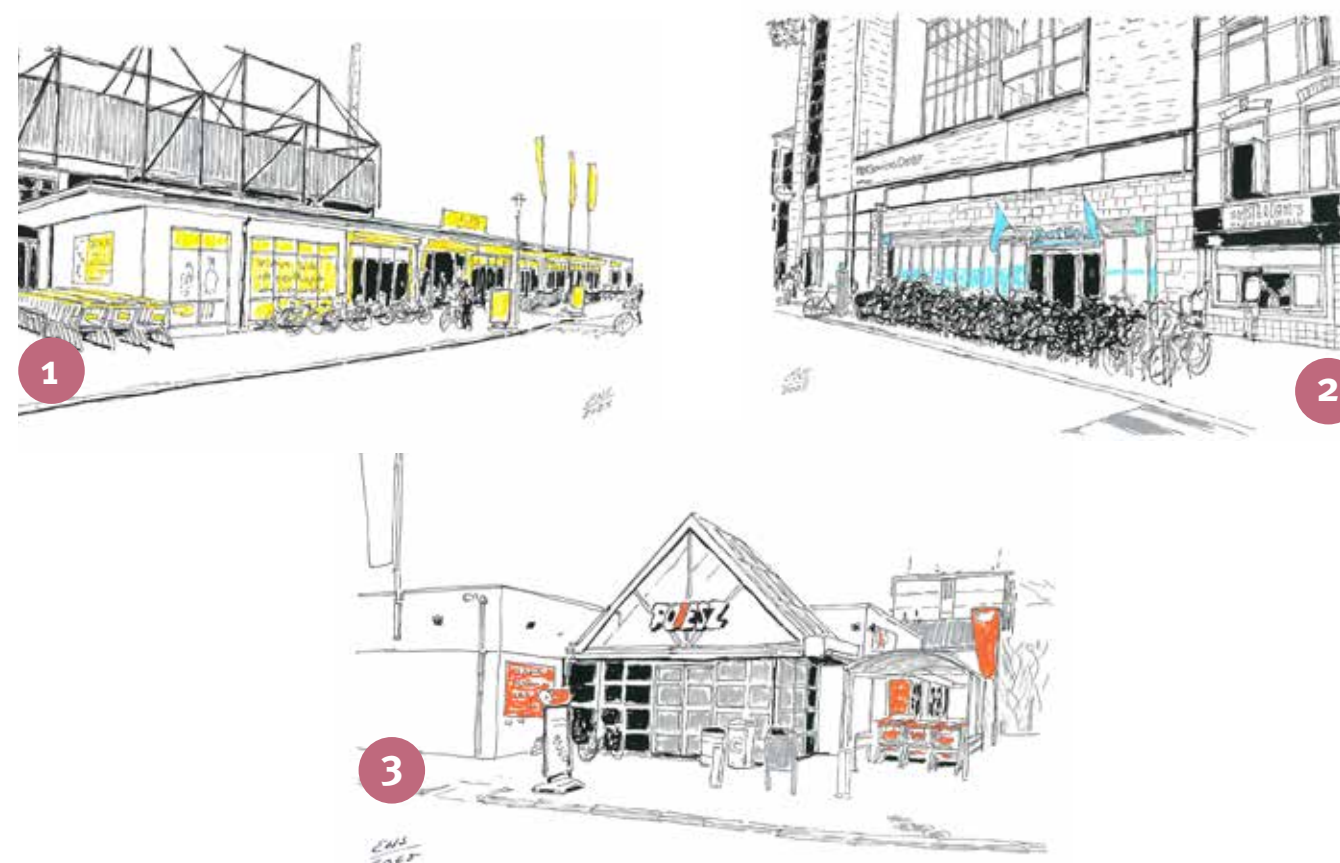
RONNIE & RONNY VINDEN DAT 'T DUUR WORDT

Naar een idee van Emily de Wit

Hersenkraker "Raad een standplaats"

Door Edwin Spoelstra

HOROSCOOP

Illustratie Rita Dalal

Steenbok 22 december - 20 januari
Zelfredzaamheid voelde in het verleden wellicht als een uitdaging, maar dat is thans niet meer het geval. Weeg de voor- en nadelen zorgvuldig af om de innerlijke kracht te verzamelen om een nieuw begin aan te boren. Loop met gemak en vertrouwen door de deuren die voor je zullen opengaan.

Vissen 20 februari - 20 maart
Trek de grens om bitterheid, wrok of een burn-out te voorkomen. Mensen pleasen helpt alleen anderen vooruit te komen met hun doelen, maar wat doet het voor jou? Hoeveel je geeft, aan wie en wanneer, zijn beslissingen die alleen jij kunt nemen, zonder schuldgevoel of oordeel.

Ram 21 maart - 20 april
Soms is het nodig om te erkennen dat je jezelf hebt vastgeketend aan oude nutteloze gewoontes. Doe afstand van deze zaken. Het zal plaatsmaken voor een vloeiendere en meer verdienstelijke manier van leven. Wees proactief en kanaliseer je energie naar daar waar je er controle over hebt.

Stier 21 april - 20 mei
Zorg ervoor dat je een consistent en stabiel tempo aanhoudt om dingen gedaan te krijgen. Alleen zo zullen de zaden die je geplant hebt ontkiemen. Vergeet niet dat je het niet alleen hoeft te doen; vraag om hulp waar en wanneer dat nodig is.

Tweelingen 21 mei - 21 juni
Niet alles verloopt altijd volgens plan, Tweelingen. Laat de weerstand die je tegenhoudt varen en word een met de stroom die je mee zal voeren. De middelen die je nodig hebt worden mettertijd aan je toegekend. Jouw kernwoord voor de komende periode is “overgave”.

Kreeft 22 juni - 22 juli
Jouw toegenomen gevoeligheid voor beelden, geluiden en geuren is een signaal van je lichaam dat er een belangrijke innerlijke transformatie plaatsvindt. Maak bewust ruimte voor rust, het leven is immers geen taak. Breek met het idee van perfectie en laat je onrealistische verwachtingen los.

Waterman

21 januari - 19 februari

Een nieuw begin dient zich aan. Intuïtieve ingevingen leiden naar kansen die jouw horizont zullen verbreden. Voeg acties samen met intuïtie, logica en mededogen om de ware aard van het leven te belichamen. Stem af op je zintuigen, het zal je glasheldere inzichten schenken in je eigen psyche.

Leeuw 23 juli - 23 september
Hoewel het proberen om iets alleen op te lossen wellicht niet helemaal zo uitpakt als je had verwacht, kan het zoeken naar hulp je juist de antwoorden schenken waar je zo naarstig naar op zoek bent. Tevredenheid, vrede en overvloed zijn voor ieder mens weggelegd, Leeuw.

Maagd 24 augustus - 22 september
Je aangeboren gewoonte om op details gericht te zijn veranderd in jouw machtigste kracht als je je bewust richt op de liefde en de overvloed die jou in het dagelijks leven omringt. Concentreer je op dit positieve gegeven om je hartverlangens waar te maken.

Weegschaal 23 september - 23 oktober
Probeer je routine geleidelijk te veranderen zodat gezondheid en welzijn jouw nummer een prioriteit worden. Herinner je kracht door te onthouden wat er echt toe doet in het leven. Jouw rijkdom ligt niet opgeslagen in je bankrekening, maar in je hart, je ziel en jouw herinneringen.

Schorpioen 24 oktober - 22 november
Het was een zware klim, maar je hebt eindelijk het hoogtepunt bereikt. Jouw doorzettingsvermogen werpt zijn vruchten af. Verwelkom de steun en de inzichten die je van je geliefden ontvangt. Je hiervoor openstellen is een teken dat je klaar bent om al het goede in het leven te ontvangen.

Boogschutter 23 november - 21 december
Neem de tijd om te herkennen wat het leven jou terugkaatst. Als je je potentie verbergt uit angst om gezien te worden, beschouw dit dan als reminder om buiten je comfortzone te treden. Vertrouw op je eigen bekwaamheid, het zal diepgaande positieve veranderingen teweegbrengen.

STRAATKLINKERS

Goedvallen

Sprekende Stenen is een literatuurproject van Leeuwarden UNESCO City of Literature. Aan diverse gebouwen in de binnenstad van Leeuwarden kun je verhalen over eenzaamheid beluisteren door de QR-code aan de zijkanten van de stenen te scannen.

Tekst **Nicole van den Berg**
Vormgeving steen **Ineke van der Blom**

In het zwembad lijkt ik naakter dan de anderen. Bovendien zit mijn vel te strak. Daardoor kan ik alleen met heel kleine stapjes de trap van de duikplank op. Een soort duivenloop; de kop stil - bedacht op naderend gevaar - het lichaam schokkerig erachteraan.
‘Aan de kant,’ zegt een jongen.
Hij wurmt zich langs me heen terwijl ik me vastklamp aan de leuning. Zonder enige reserve stapt hij op de natte haren die zich op de treden hebben verzameld. De jongen lijkt daar niets bij te voelen of te denken. Hij wil alleen maar omhoog en dan weer naar beneden, en dan weer omhoog, en dan weer naar beneden.
Het zwembad staat in Veendam.
Veendam is een plek waar je kunt wonen - maar dat iets kan, wil nog niet zeggen dat je het moet doen. Sinds we er wonen

heb ik jeuk. Kort na de verhuizing deed mijn moeder me een uitschuifbaar vorkje cadeau. Ze zei: ‘Nu kun je zelf je rug krabben, ook de lastige plekjes.’ Mijn vader zei dat ze op een bepaalde manier natuurlijk wel van me houdt.
Opnieuw haalt de jongen me in.
Ik ben onderdeel van de trap geworden. Straks zal de schoonmaker me komen uitwissen met chloor en een harde borstel. Hij zal zuchten en puffen en onderweg naar huis een bak Babi Pangang oppikken bij het aanpalende restaurant. Dat zal hij alleen opeten, voor de televisie. Iedereen weet dat. Als je drieënveertig bent en alleen, dan valt het ineens op. Dan beginnen de moeders en oma’s dingen te zeggen als: ‘Ja, die is altijd maar alleen...’ en ‘hij brengt mijn Tupperware nooit terug, maar ja - hoe moet zo’n man alleen dat ook weten?’
»»

Nog één trede.
De springplank zelf is ook al vies. Met gekromde tenen loop ik zoveel mogelijk over de schone stukjes. Op het uiteinde blijf ik stilstaan, kalmpjes wiebelend. Beneden zie ik vriendinnen arm in arm lopen langs het tropische bad. Een vader zwemt onder zijn zoon door en neemt hem op de schouders. Een jonge moeder op de tribune wiegt haar baby, haar vrije hand raast over het scherm van haar telefoon. De toetstonen weerkaatsen helder door het bad. Klik-klik-klik, poink-poink-poink, elders-elders-elders. Alle andere geluiden zijn dof.
De schoonmaker zit op een hoge stoel langs de rand van het

bad. Onze blikken kruisen elkaar. Hij steekt demonstratief zijn handen boven zijn hoofd en maakt zijn bovenlichaam lang, precies zoals de badmeester het duiken altijd voordoet. Alsof het de normaalste zaak van de wereld is om zoveel ruimte in te nemen.
Ik steek mijn duim op.
Dan ga ik door mijn knieën, sla mijn handen om mijn benen en laat mezelf tergend langzaam naar voren rollen. Met de elegantie van een zak kruimige aardappelen land ik op het wateroppervlak. Als je goed valt - precies zoals je lichaam wil - dan voelt het als een heel stevige omhelzing. Je huid blijft daarna nog best lang warm, maar wordt ook een beetje rood.

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe. Wilt u als bedrijf ook bijdragen? Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

Aksion
Als de zon, tekentherapie
Bike Centre Dik, Groningen
Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep)
De Huismeesters, Groningen
Digno BV, Haren
Doesburg autoverhuur, Groningen
Dunk
Forum Groningen
Gemeente Groningen SoZaWe
Groningen Seaports
Groninger Kredietbank
Kluzzenbedrief Jan
Kompas Zuidlarén
Lotus uitvaart, Thesinge
Metaware BV , Groningen

Bewindvoering en inkomensbeheer
Tekentherapie, opleiding en begeleiding
Van ventiel tot helm
Nieuws uit Groningen/Drenthe
Woningcorporatie stad Groningen
Informatietechnologie
Van sjorband tot aanhangwagen
Deskundigheid in de geestelijke Gezondheidszorg
Boeken, films en events
WIJ is dichtbij
Havendienstverlening
Sociale hulpverlening
Veur putjederij in en omt hoes
Specialist in financiële zorgverlening
Uitvaartverzorging en -begeleiding
Cloudoplossingen managementsystemen

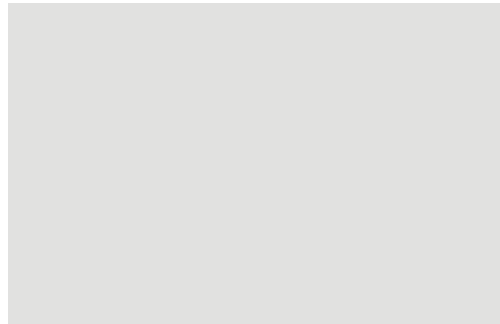
New Nexus, Tynaarlo
Noorderlink, Groningen
Noorderpoort, Groningen
Old Burger Weeshuis, Leeuwarden
’t Oortje Sieraden, Groningen
Praktikos, Assen
Preventief Veiligheidsdiensten BV, Groningen
Rijschool Gerald, Peize
Rottinghuis aanemingsbedrijf BV, Groningen
Schaap Strafrechtadvocaten, Groningen
Schilders de Vries, Groningen
Schone zaken
Stichting Terwille, Groningen
Tandartsenpraktijk De Verbetering, Groningen
Willem Rietman Interieur Tynaarlo

IT consultancy- en adviesbureau
Vacatures Noord Nederland
Beroepsonderwijs in Groningen/Drenthe
Ontwikkelen op sociaal, cultureel gebied
Oorbellenspecialzaak
Trainingsbureau
Gastvrij beveiligen
Auto- en motorrijschool
Allround bouwbedrijf in het Noorden
Strafrechtadvocatuur
Sterk in duurzaam ondernemen
Slow fashion runs fast to last long
Vrij van verslaving
Gezond begint in de mond
Meubilair op maat

Volgende maand in De Riepe: Vrouwen

Op de bres voor Baukje, Aisha en Eva

Het vrouwenlichaam zit anders in elkaar dan dat van mannen en er is bij veel artsen nog te weinig over bekend. De stichting Voices for Women vraagt daar aandacht voor met de strijdkreet “Eva is geen Adam”. Hoogleraar neurologie, Marieke Wermer, werkt regelmatig samen met de stichting. Zij vult de slogan aan met “Baukje is geen Eva”. Daarmee wil ze duidelijk maken dat vrouwen in Groningen en Friesland op sommige vlakken nog slechtere toegang hebben tot de medische zorg.

En verder:

- De ombudsman: tussen burger en beleid

Deze zal verschijnen rond 1 maart 2025

Oplossing hersenkraker van pagina 23

1. Jumbo Leeuwarden, Cambuurplein 66
2. AH Groningen, Gedempte Zuiderdiep
3. Poeisz Assen, Maasstraat 78

Nu ook op social media

 @de_riepe @deriepe

Scan mij!

OPVANGINSTELLINGEN

GRONINGEN

GRONINGEN
Dagopvang
Leger des Heils
Spilsluizen 5
9712 NR Groningen
tel. 050-312 21 22
ma, di, do, za, zo 10:30-17:30 uur
wo, vr 10:30-21:00 uur

Twaalfde Huis
Eemskanaal Noordzijde 32a
9713 AB Groningen
tel. 050-579 78 45
Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermd Wonen (Vast&Verder)
Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
Algemene opvang
Van Heemskerckstraat 75
9726 GH Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

Hoendiephuis voor jongeren
Noorderstationsstraat 88
9717 KR Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

Wonen Schoolstraat
Woonvoorziening (Beschermd wonen)
Schoolstraat 11
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
Hiddemaheerd 112
9737 KX Groningen
tel. 0900-4857545
058-215 16 94, www.limor.nl

Nachtopvang
Schoolstraat 9
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl
dagelijks 21.00-10.00 uur
zon- en feestdagen van 21.00 tot 11.00 uur
Aanmelden en binnenkomen om te kijken
of er plek is kan vanaf 21.00 uur tot 23.00
uur. Ook kun je maandag t/m vrijdag tussen
10:00 uur en 11:00 uur aan de Schoolstraat 3
langskomen om je aan te melden.

APPINGEDAM
LIMOR woonvoorziening
Vangnetvoorziening Cornelis Albertsstraat
Cornelis Albertstraat 7
9901 EJ Appingedam
tel. 0900-4857545
www.limor.nl

HOOGEZAND
Wonen Hoogezand
Mansholtstraat 1-a
9602 SB Hoogezand
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

VEELERVEEN
Reïntegratie-centrum
De Spetse Hoeve
Spetsebrugweg 4
9566 TK Veelerveen
tel. 0597- 541 341

VEENDAM
24 uren opvang
LIMOR Woonvoorziening
Burgemeester Bosscherstraat 10
9641 NG Veendam
tel. 0598-615111
www.limor.nl

LEEK
Crisisopvang Leek
Oldebertweg 61
9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

WINSCHOTEN
Dagbesteding Werkpro
Papierbaan 60
9672 BH Winschoten
tel: 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN
Kommarin
Maatschappelijke Opvang voor
dak- en thuislozen Assen
Havenkade 16
9403 AH Assen
tel: 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang:
ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang:
dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
Kortdurende opvang en beschermd wonen
Maria in Campislaan 257
9406 JG Assen

EMMEN
Dagopvang
Leger des Heils
Verlengde Spoorstraat 11
7811 GA Emmen
tel. 0591-658 233
Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils opvang Emmen
Weedingerstraat 204
7822 BK Emmen
tel. 088-065 22 40

Leger des Heils
De Breehof - Beschermd wonen
Zijtak Westzijde 125
7833 BE Nieuw-Amsterdam

HOOGEEVEEN
Dagopvang
Beukemaplein 14
7906 AK Hoogeveen
ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN
Wonen Drachten
Stationsweg 118
9201 GS Drachten
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

LEEUWARDEN
Dagopvang
Leger des Heils
De Tuinen 32
8911 KE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
(woensdag 12.00-16.00 uur)

DAC Leeuwarden
Zuidergrachtswal 15-16
8933 AD Leeuwarden
tel. 0591-648 261
geopend 10.00-16.00 uur
www.wender.nl

Algemene Opvang
Nieuweweg 3
8911 LK Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

d' Ambacht
Cornelis Trooststraat 48
8932 BR Leeuwarden
tel: 058-299 99 30
dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren
Huizumerlaan 101
8934 BE Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Zorgopvang
J.H. Knoopstraat 2
8933 GS Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Hoekstersingel
Hoekstersingel 51-53
8922 AM Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Bonifatiusplein
Bonifatiusplein 19
8911 JT Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Nachtopvang
Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
8911 MA Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Aanloophuis Leeuwarden
Bagijnestraat 36
8911 DR Leeuwarden
tel. 058-212 72 37
www.aanloophuisleeuwarden.nl

LIMOR Crisisopvang en woonvoorziening de Kei
De Kei 5
8918 AM Leeuwarden
tel. 0900-485 7545
www.limor.nl

ENGWIERUM
Leger des Heils
Beschermd Wonen
Fjellingsreed6
9132 EN Engwierum

BURGUM
Crisisopvang Burgum
Prinses Margrietstraat 63
9251 HB Burgum
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

HEERENVEEN
Aanloophuis de Brege
Herenwal 2
8441 AZ Heerenveen
0513-625 926
www.aanloophuisoerdebregel.nl

SNEEK
Sociaal Pensioen Sneek
Lemmerweg 53
8606 AA Sneek tel. 0591-648 261
www.wender.nl

De Herberg
Vier kamers voor dak- en thuislozen,
verblijft maximaal 2 maanden
Kloosterdwarstraat 3
8603 AG Sneek
Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang
Gonggrijpstraat
Gonggrijpstraat 9
8607 BD Sneek
tel. 0515-43 08 12
www.limor.nl

STRAATKANJER

Een beetje goed

Door Yvonne Vast
Fotografie Edwin Spoelstra

‘Tien jaar geleden ben ik van Roemenië naar Nederland gekomen’, vertelt Riepe-verkoper Lucian Herbert (39). ‘Al mijn familie is nog in Roemenië, ook mijn zoontje van tien.’ Dit betreurt hij. ‘Ik ga een keer per jaar heen, want het kost veel geld. Mijn zoon zit daar op school. Ik betaal voor alles: de bus, het eten, de school ... een jas’, voegt hij toe terwijl hij zijn zwarte winterjas opschudt. Lucian woont op een camping in de buurt van Drachten. ‘Ik woon in een caravan, samen met een collega. Op het campingterrein wonen nog vijf collega Riepe-verkopers, ook allemaal Roemeens. Ik heb geen auto, dus ik ga overal heen met de bus. Dat is duur.’

Zo neemt hij vrijwel dagelijks de bus naar Haren. ‘Al tien jaar verkoop ik De Riepe voor de Jumbo in Haren. Ik werk op maandag tot en met zaterdag, en soms ook op zondag. Ik sta er ‘s ochtends tot ‘s avonds.’

Het verkopen verloopt in zijn bewoordingen ‘een beetje goed’. Het lukt hem zo’n honderd exemplaren per maand te verkopen. ‘Ik wil de mensen in Haren bedanken, de mensen zijn goed voor mij.’